

תיקון חטא אדם הראשון בדורנו

הרמח"ל עד עכשיו תיאר הבדל אחד בין קודם ללאחר החטא: קודם החטא השלמות היתה נקבית קודם העבודה, ואילו לאחר החטא הדברים גנוזים ויצאו לפועל רק בסוף תוכנית העבודה. הוא מוסיף הבדל נוסף: לפני החטא החיסרון שהיה בעולם היה שקול, כדי שאדם לא יהיה מוכרח לבחור בעץ החיים, אבל שהמאמץ שלו יהיה הוגן, וכך יגיע לשלמות מצד עצמו נטו. החיסרון שהיה באדם לא היה מצידו אלא מצד שכך הוא נוצר. לאחר החטא, האדם והבריאה נתקללו - הרע התחזק באחזתו בעולם ובאדם, האדם גרם את התעצמות הרע בעצמו.

ממילא, זו נעשתה אחריות המין האנושי לשלול את האמון ברע! (יש הרבה אנשים שלא חוטאים אבל מאמינים ברע, מאמינים כי טוב העץ למאכל. זה החטא הכי חמור, להאמין בכח הרע, "למה לא נולדתי גוי". אדם כזה חייב לתקן את החטא בשורשו, להבין שהרע לא יכול להיטיב לאדם כי הוא נברא מסיבת הטוב ונועד רק לשרת את הטוב.)

התיקון של העולם הוא בהבנת שליטת הטוב על הרע. כדי להבין כמה הרע חייב להישלט תחת סיבת הטוב שיצרה אותו - צריך לעבור מסלול ארוך. צריך להוציא אל הפועל את כל סדרי הרע שהרע שולט בעולם, כדי שבני אדם יתמודדו מולו והוא יאתגר ויבחן אותם: האם אתם חושבים שאני שולט, או שאני רק מתקן? מי שמבין שהייסורים הם רק שליחים כדי להפריד את עצמם מן האדם, יתכן שהוא מונע את הצורך בהם, כי הוא מתקן את החטא בשורשו.

אבל מי שחושד שהרע שולט בעולם, במקום לקבל את הייסורים באהבה, הוא מבעט בייסורים ואומר "הנה עוד ראייה שהרע שולט בעולם. אתה רואה שהסטרא אחרא שולט?". הוא לוקח כל תמונה של פורענות כדי להעצים את הרע. אותו אדם ישלט על ידי היסורים בעצמם, רק כך הוא יכול להתנקות מהרע. מי שמאמין ברע* זוכה להכיר את הרע. כשהוא מכיר את הרע הוא חוטף, וכך הרע נפרד ממנו. זה תהליך שהעולם חייב לעבור, תיקון האמון ברע. זה החטא הכי חמור מאז ומעולם, אמון בכח הרע כמפתח וכשולט, מחשבה שצריך לרצות ולפייס את הרע.

איך מחזקים את האמון בטוב? לומדים את התוכנית האלוקית שוב ושוב, לברר מה ההגדרה של טוב, מה זה טוב אמיתי ומוחלט, מה זה טוב יחסי.

השכל צריך לשלוט על החיים. אדם שלומד את דבר ה', ההארה השכלית שהוא מקבל היא לא רק פילוסופית, היא ממש מאירה לו ומרחיקה אותו מהשקר. אין דרכי קיצור, חייבים ללמוד את התוכנית ביסודיות.

בבירור הטוב, אנחנו יכולים להבין בשכל מהו דבר מוחלט ומהו דבר יחסי. את יחסיות העולם הזה מאוד קל להאמין.

אדם שיודע שסיבת הבריאה היא השלם בכל שלמות, שהוא זה שנתגלה אליו בהר סיני והדביק אותו אליו, שעמ"י הכיר אלף שנים של נבואה, ושהוא חלק מהתוכנית האלוקית הזו - כמה שנהגה בתוכנית הזו אנחנו הולכים ומתקשרים.

עם תוכנית יומית, כל אחד כפי כוחו, בתנ"ך, בידיעת ה', בלימוד גופי תורה, יחד עם ההבנות הפילוסופיות האלוקיות - יש פה מכלול נתונים שבסוף האדם נמצא באמת. אי אפשר לחשוב שערב שירה יסדר את הדברים.

צריך להגיע לאמונה, אמון באמת הברורה והמוחלטת. אחרי שיש אמת, האמון הוא כמה אדם נותן אמון באמת אל מול הפיתויים.

אשה שהלך בעלה למדינת הים, יש לה פיתויים, אבל יש לה אמון בדבר ברור לה - בקשר שלה עם ה'. יראת שמים זו כניעה לאמת הברורה.

במעמד הר סיני מזכרת היראה פעמים רבות. הר סיני היה המצב הכי שלם בהיסטוריה של גילוי האמת מול האנושות. אדם ירא זה אדם שחיוו כנועים לאמת שהוא מאמין בה. כשיש פער, כנראה שהאמת טושטשה. אם אדם עומד לפני הר סיני, לא יכול להיות שהוא לא זע ולא נע.

לכל אדם יש את הר סיני שלו, כמה הוא מצליח לקרב את חיוו לתפיסת האמת שנתגלתה בהר סיני. תכלית כל המעמד היא למען ילמדו ליראה אותי כל הימים ואת בנייהם ילמדו.

מתוך המדד הזה, של איך נראה העולם באמיתותו, אנחנו צריכים להביא את התובנות שלנו מהלמידה הכי קרוב אל האמת.

ירא שמים זו לא מילה נרדפת לשומר תורה ומצוות. אדם ששומר תומ"צ כל הכבוד לו, אבל זה לא בהכרח עומד על יראת שמים. יראת שמים זה הכנעה לאמת, אם אין יראת שמים יתכן שאדם יצא בקלות מהדבר הזה, יחליט שזה לא בשבילו ויריד את הכיפה ר"ל. אדם כזה לא בירר בכלל את האמת. הרמח"ל אומר כמה פעמים, שהחיוב שלנו ללמוד ידיעת ה' מהתורה הוא "אתה הוראת לדעת כי ה' הוא האלוקים... וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים". אתה חייב להביא את עצמך הכי קרוב למעמד הר סיני.

ביציאת מצרים העולם לא חווה את הגילוי השלם. הגילוי הכי מקסימלי היה מעמד הר סיני. משם אחר כך נסוגנו, אבל שם היינו באידיאל, במצב השלם שעל פיו אפשר למדוד את מציאות העולם. האידיאל הכי גדול בימות המשיח הוא שהעולם יצליח להגיע למצב של פנים בפנים דיבר ה' איתכם מתוך האש. זה המדד.

מי שיש לו שאיפות אחרות, חיים דתיים על פי שולחן ערוך - אז אבא שלו לא הודיע לו יום אשר עמדנו לפני ה' בחורב.

למה צריך לומר את זה? להוכיח שהתורה מן השמים? את זה אפשר להוכיח גם בלי. מה זה והודעתם? מה נספר לילדים? מה יותר מיוחד מאוהל מועד וגילוי שכינה שמלווה את עמ"י במדבר, עם כל עמ"י שרואה את גילוי השכינה? מה יותר מיוחד מארבעים שנה של ענן השכינה בפתח אוהל מועד? יש רק דבר אחד מיוחד: שראינו איך נראה העם הזה בשלמותו. לשם אנחנו מובילים את העם. ילד יהודי צריך לדעת מה היעדים של העולם. לומר לילד שזו היסטוריה, גם אם הוא לא מבין מה זה, שיבין שהיעדים היהודיים הם לשמוע קול אלוקים מתוך האש ויחי. מי שחי כך, לא ישב וישמח בהבלים, אל תשמח ישראל אל גיל כעמים. זה גם לא מתאים לנו, אנחנו העם היחיד שלא יכול לשבוע משטויות.

אומות העולם באים לישראל וקוראים לה להיות חלק ממשפחת העמים, וישראל עונים מה תחזו לשולמית כמחולת המחניים - מה תציעו לי בהשוואה לעונג הזה של סידור המחנות 40 שנה מול מחנה שכינה? אתם לא שייכים בכלל לערכים האלו, אין לכם שום חיבור לנצח. אתם לא מבינים את התרבות שלי בכלל! זו קומה אחרת.

זה נקרא והודעתם לבניך, את זה אבא יהודי צריך ללמד את בנו. פרק א' של המסילת ישרים, דרך ה', כוזרי. כשזה עומד מול העיניים, אז אנחנו בכיוון הנכון. אם יש לנו כיוון חדש של עולם מערבי שומר תומ"צ, זה לא יעבוד.

החטא הכי עמוק זה לתקן את האמון של האשה ברע).

אחרי החטא, התיקון של האדם כפול. הוא צריך גם להשיב את העולם למצב קודם החטא, לתנאי עבודת תיקונים - ביטול זוהמת אדם הראשון (כמו שקרה לעמ"י במעמד הר סיני. הם לא הגיעו אל עץ החיים, הם היו צריכים להתגבר ביום הארבעים ולקבל את הלוחות השניים.

הגר"א אומר שהסטרא אחרא מתגבר תמיד בין הערביים. מתי זה בין הערביים של האלף השישי? אם נחשב את האלף השישי לפי מספר שעות, זמן בין הערביים שבו אחיזת הערב רב הכי חזקה - זה המצב שלנו היום. אדם הראשון חטא בבין הערביים של היום השישי, עמ"י חטא בבין הערביים. זה מלשון ערב רב, זו שליטת הערב, שם הרע מתגבר וצריכים לעבור את השלב הזה).

אחרי החטא הבחירה לא שקולה. הרעיון של הרע כל כך שולט בעולם, התפיסות הקדומות של העולם הן שהרע הוא טוב. העולם צריך להיתקן בשורשו. בימות משיח בן דוד העולם יחזור למצב אדם הראשון קודם החטא, ביטול המיתה, עץ החיים. כל השלבים האלו יושלמו אז.

בימות משיח בן דוד עדיין תהיה בחירה חלקית, שקולה. כל העולם ירוץ אחרי האמת, אבל עדיין יהיה מקום להתמודדות.

האם יתכן שבימות משיח בן דוד המין האנושי עוד פעם יכשל? לא, תהיה בחירה, אבל תהיה חסות אלוקית. ה' לא יניח לעולם להיכשל. זה כבר מצב שעמ"י תיקן בכח את רוב התיקונים, ועל המעט שנשאר ה' לקח חסות. למעני למעני אעשה כי לא יחל. לא תהיה עצירה להחלת רצון ה' בעולם.

לעמ"י תהיה בחירה, אבל לא אפשרות לעצור את התהליך, כמו היום. יש תהליכים שאינם תלויים בשום גורם, שאין להם סדר הגיוני, שקורים בגלל ההתערבות האלוקית. בתוך זה, תמיד יש בחירה לאדם איך להתנהל.

אדם יכול לבחור להיות חלק מהתהליך, או לראות את העורלה ולהאמין בכוחה. בכל שלב של התקדמות מוכרחת האדם יכול באופן אישי למקם את עצמו. הוא יכול לעקב במעט, אבל לא בצורה מוחלטת. גאולת ישראל תהפך להיות חוק משיכה. כרגע, חוק המשיכה הזה חלקית בידינו.

זה כמו שה' כפה עלינו הר כגיגית. אנחנו חייבים להיות חלק מהתוכנית האלוקית, אין דרך שהרצון האלוקי שנקשר בנו לא יתקדם איתנו יחד.

במציאות הזו ארץ ישראל תחזור להיות בתנאי גן עדן מקדם, ללא שליטת הרע. זה תהליך שאנחנו נמצאים בתוכו, אבל כילוי הרע לחלוטין יהיה עד סוף האלף השישי.

חז"ל אמרו לנו שהרע לקראת הסוף ייצג את עצמו במצב הכי נמוך שהוא יכול, אבל זה עצמו הרמת הדגל הלבן שלו. אנחנו בתהליך, מצד הופעת הרע בעולם הוא בפשיטת רגל מוחלטת. אין לרע כלום, הוא בפרפורי גסיסה אחרונים.

אין לרע רעיון ואין לו אג'נדה, כל מה שיש לו לקחת זה להפשיט בני אדם ולהפוך אותם לבעלי חיים. זה רעיון שמכלה את עצמו, הרע מחסל את עצמו בידיים, כי הוא הגיע למצב כל כך נמוך שהוא הורג את עצמו**.

* - למשל: אדם שמאמין שכסף הוא דבר טוב לא יתפתה לעצור את העסקים בשביל פלאפל. הוא מעריך את הנושא. פיתוי נובע משורש הפיתויים, שהערכת הדבר שאני עושה היא מועטת. אני לא עושה את מה שאני עושה מתוך אמון אלא בגלל החברה או כפיה. כל פעם שיש בחירה - הוא מעדיף את החבר הרע שלו על פני החבר הטוב.

כל החטאים נובעים מחוסר משמעות בחיים. אדם לא חוטא במקרה, אלא כשהדרך לא ברורה לו, כשהטוב האמיתי לא ברור לו. לכן המסילת ישרים אומר שהדרך היחידה בעולם הזה היא חשבון.

אנשים טועים להבין אותו. הרמח"ל מתכוון לבירור ערכי של מה יקר ומה זול. את זה עושים על ידי בירור מה הטוב האמיתי, מה היוקר והערץ האמיתי. זה בירורים יומיומיים שאם לא נעשה אותם העולם יסחוף אותנו. הפיתוי לחשוב שהרע הוא טוב - זה שורש כל החטאים.

מה שמקדם אותנו זה השכל, לא חוויות. אנחנו לא מחפשים ריגושים אלא את האמת. אם האמת מרגשת אותך - הגעת אל התכלית. תתרגש מאמת, לא משטויות.

למה ביום כיפור אנחנו לא חוטאים? כי הרעיון שלנו נורא בתוקף. היצר הרע דואג להוציא את האדם מהאקווריום שלו, שם הוא תוקף. כי תצא למלחמה, כשאדם יוצא מתוך עולם התפיסות שלו. לאדם יש את עולם התובנות שלו, את הקיצור מסילת ישרים שהוא מחזיק בכיס, ואיתו הוא הולך כתובנה שמלווה אותו כל יום. עולם הערכים נשמר רק על ידי בירור הערכים.

זה דבר נזיל מאוד, הנחש כל הזמן עומד ומדבר איתך: תראה מה אתה מפסיד! אם אנחנו שותקים אנחנו משתכנעים.

תיקון החטא בשורשו, תיקון יחסי האמון שלנו, זו העבודה הכי קדושה. היא תמנע מאתנו את הצורך להתמודד בדברים הכי קטנים. אנחנו שוללים את היצר הרע, בכלל לא במגרש שלו! לצערנו רוב האנשים חושבים שהרע הוא שולט, שהוא בעל הרעיון.

איך אדם עומד מול כל החושים שלו?
יש לנו שכל, השכל שולט על כל החושים, הם טפלים לשכל. לא יכול להיות שחושים שולטים על האדם! את הכלב מוביל רק חוש הריח. המין האנושי לא שם.

מה גורם להתמכרות? אדם מרגיש חוסר משמעות לחיים, הוא חייב לספק יצירת ריגושים חדשים, וחוזר חלילה כשהם נגמרים.

איך עוצרים התמכרות? אדם צריך להבין בשכל את הבור שהוא נמצא בו. כל עוד האדם לא מבין שהוא באסון, כל עוד הוא משכנע את עצמו שזה הטוב באמת - שום טכניקה לא תעזור.

כמו מה שקורה עכשיו עם הטומאות החדשות לא עלינו. מדובר פה בטומאה של אמון ברע! זה אמון בתרבות הרע, חוסר אמון בטוב וביושר. אחרי שאדם איבד את האמון הזה, הוא תמיד ימצא את המסלולים להתאים את עצמו לתרבות הקיימת.

אם לא עושים עבודה שורשית, חבל להתווכח במגרש של הסטרא אחרא. תמיד לחזור אל השורש: אמון בטוב, באמת, בתורה! אותם אנשים מאמינים בתרבות, לא בקב"ה ולא בתוכניתו הטובה. הם רוצים להתאים את עצמם לכל מה שהעולם מבקש, מאמינים שהטוב נוצר על ידי דרישה אנושית. להתווכח איתם על קטנות לא יעזור, הם חייבים לקבל את הטוב שהעולם מציע! אנחנו צריכים להיזהר שהשקרים האלו לא יחלחלו אלינו, לא יגיעו למגרש שלנו. אנחנו צריכים להחזיר לעצמנו את האמון בטוב האמיתי. כל ויכוחי הכפירה מגיעים לאדם אחרי שהוא בחר בתרבות אחרת ואחרי שהוא כבר מאמין בה. הוא רק בא לסתום חורים, למצוא רב תורן שירשה לו לעשות מה שבא לו. כל החטאים כולם, של דתיים ושל לא דתיים, כולם מתחילים מחוסר אמון בתוכנית הטוב האמיתי. כל עוד אנחנו מסכנים, מסתובבים פה בעולם כמפסידנים, אנחנו תקועים באותו מקום שבו התרבות החילונית נמצאת. אמנם יש לנו מעטפת ששומרת עלינו רחוקים מהחטא, אבל אנחנו עדיין מאמינים ברע, אז זו שאלה של זמן.

** - לדוגמה: הערבים צוחקים בפנים של האירופאים, הם יושבים וממתינים לאירופה שהרע יאכל אותם. הם היו אכולים בשנאה וסדיסטיות, ואז הם הפכו להומניזם, לירות לעצמם בידיים כדי שהאוייבים יאכלו אותם. הרע הורג את עצמו! הם כל כך שקועים ברע, שהם לא מסוגלים לצאת מההתאבדות האישית שלהם. הם הופכים את ההתאבדות הזו לדגל. אנחנו מאמינים בהתאבדות! זה מה שהם צועקים. אנחנו צריכים לראות את זה בבשורה, כקידוש ה' שהעולם עובד לפי הספר, ולהבין שהרע הולך ונגמר, הולך ודועך. גם הערב רב שלנו הולך ומכלה את עצמו. יש פה בירור עצום. השקר הוא האמצעי הכי גדול לבירור האמת, לחזרה אל התורה! הרע מחזיר את האנשים הביתה... כמה שהם יהיו יותר קיצוניים זה יותר מבורך, כי הקיצוניות היא שלטון הרע בתכלית. אנחנו רואים מול העיניים שלנו תהליכים אמיתיים שהעולם חווה. הרע גורם לאנשים לעשות בירור מה קורה פה. בג"ץ הוריד שלטים שכתוב עליהם "האומץ להיות נורמלי". אין להם שכל, הם לא יכולים עם הרשע שלהם לסבול את זה. אנשים רואים את זה ואומרים: תראו מה הולך פה. אנשים לא מאבדים את השפיות שלהם כשהרע משתולל, עמ"י לא סובל את השקר כשהוא מקצין. רוב ישראל הם כשרים, אולי חסר להם ידע, אבל בפוטנציאל שלהם הם מחכים למישהו שיקשור אותם עם הטוב.

אני חושב שמתחת לפני השטח, התהליך קרוב להשלמה. אנשים נורא מוכנים, מה שחסר להם זה פשוט מידע. אנשים צמאים, אין להם משהו שיקשר אותם לאמת. הם נורא יהודיים, אבל הם לא יודעים מה הקשר לתפילין. ברוך ה', תראה כמה אנשים מחפשים את הקשר לתכנים יהודיים. משהו פה נעשה! הם מחפשים את האמת, מחפשים יהדות. אין להם מי שיכוון אותם. בעזרת ה', הקב"ה יאיר עוד אור אחד, וכולם יחזיקו באור. העיקר זה ההתנתקות מהרע. הבירור הזה הולך ונעשה מהר מאוד, שנזכה.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
ובל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.